

Мае радкі –

над рэчкай

часу

калінавы мост,

я – закаханы

ў жыццё паганец.

Багдан Ігар Антоньч

Вершы

n

паэты планеты

Багдан Ігар АНТОНЫЧ

Вершы

Пераклад з украінскай

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2022

УДК 821.161.2-1
ББК 84(4Укр)-5
А72

Серья заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, І. Крэбс,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Укладанне Марыі Мартысевіч

Пераклады зробленыя паводле выданняў:

Богдан Ігор Антоніч. *Прывітаньня жытця : кніжка поезій*. Львів, 1931;

Богдан Ігор Антоніч. *Тры перстены : поемы й лірыка*. Львів, 1934;

Богдан Ігор Антоніч. *Кніга Лева : поезіі*. Львів, 1936;

Богдан Ігор Антоніч. *Зелена евангелія*. Львів, 1938;

Богдан Ігор Антоніч. *Ротацый*. Львів, 1938.

На вокладцы:

НЕВЯДОМЫ АЎТАР,

Партрэт Багдана Ігара Антончыча.

ISBN 978-985-23-0189-3

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.

©Афармленне. Выдавец Зміцер Колас,
2022.

3 КНІГІ «ВІТАННЕ ЖЫЦЦЯ»

Прэлюдыя

(Прелюдія)

Дзівосныя бываюць часам хвілі,
не ведаеш і сам – адкуль, чаму,
ці ў ноч нямую ладзяць гаману,
ці ўдзень, як сонца стане ў поўнай сіле.

І бачыш праз нялічаныя мілі;
займае дух, дзярэш на шмоцце цьму
і чуеш радасць тую – не ману,
якую мы ў штодзёншчыне згубілі.

Пагоркамі, нізамі йдуць дарогі,
хвалюецца паверхня водных грыў.
Жыццёвага змагання шлях разлогі.

Хай бы чало нам цень няўдач пакрыў –
не шкода: нас вядзе да перамогі
заўсёды кожны, на'т няўдалы, зрыў.

Метэор

(Метеор)

«Дзе бацькаўшчына, дзе твая, скажы.
Ты сын якой планеты ці каметы,
міжсветны лёт якія мае мэты,
дзе ты даўней, перад вандроўкай, жывь?»

Міжзорны валацуга і бадзяга,
ў нязнаны вір бязмежнасці ляціш, –
сляпучы злітак бронзы, ты гарыш
на вежы свету палымяным сцягам.

Не ўпісаны ў рахункі астраномаў,
народжаны – у вышыні нямой,
навошта ўнізе ты шукаеш дому,
каменны стод па ўласнай смерці?»
– Паэце, не сумуй. Упадак мой
дасць ад зімы ратунак жару сэрца.

Песня спаборнікаў

(Пісня змагунів)

Любiм сонца мы i спорт,
песня нашая заўжды ў мажорнай гaме,
любiм выперадкi мы ў бурлiвым гaме,
проста, без вагання ў порт
човен наш плыве.

Гiмнастычны крок
грукае па пляцы, быццам барабан;
так выстукваецца наш жалезны ямб.
Пырскаяе пясок.

Любiм мы: напругi пот,
просты погляд, далеч, рытм i шлях угору,
промень сонца, ўсмешку, вольную прастору,
пружкiх хваляў смелы ўзлёт.
Мы не паддамося стоме.

Ад
працы сэрца не заломiць.
Сонца смалiць так, што целы ззяюць бронзай.
О, яшчэ рэкордаў мы здабудзем розных:
нават свету зменiм мо
лад.

Дзіда свішча – з рук ідзе – ды
лашчыць дыску ляск.

Па-над гоманам заўзятым
кулі срэбны бляск –
ловіць мякка мяч.

Мы не ведаем няўдач,
нам:

радасць небяспекі,
шчасце перамогі.

Не баляць нам ногі,
як трымаем марш,
дужа, як дэйнэкі¹,
смела, як ушкалы²,
найвышэй, на скалы.

Строй наш –
вечнае вясны зялёны бэз,
махам рукі, маршам нагі
мы вітаем сонца зрэз –
бронзавыя, зграбныя багі.

¹ Узброеныя дручкамі сяляне, удзельнікі паўстання 1657–1658 гадоў у Левабярэжнай Украіне.

² Рачныя разбойнікі.

Без 1000 метраў

(Без 1000 метрів)

Подыхі свішчуць у глыбах лёгкіх,
што як лятучы шар.

Плыву ў крылатым ног палёце
ў сініх мар абшар.

І ані руху рукамі, і ані руху нагамі;
як скамянелы, стан.

Я толькі торсам узворваю воды,
толькі паветра рву перашкоды,
быццам жалезны танк.

І ані ўзмаху ног, і ані ўзмаху рук;
закамянелы рух.

Я выпушчаны са стрэльбавай рудзі стрэл,
я выпнуты лук,
узвіхраны ветру дух.

Дзесь пада мною ў бок адваротны
белым каскадам
плынь пяску мкне.

Дубовым таранам на грудзі мне падае
ды нібы градам,

у вочы мае
зернем б'е.

О белы туман пяску! Цябе я самну;
мэтаў не зломіць плот!
О вясёлка з пяску! Цябе я сагну;
ты яшчэ спыніш свой лёт.

Куды ні зірну, куды ні зірну –
сотні вачэй з імглы,
позірк – удару грук,
пугі выгукаў тнуць,
кожны гарпун люты, злы.

О, не трэба воплескаў, не трэба, не!
Дарма не злучайце рук.
Вашага энтузіязму павук
гаці не створыць мне.

Я не спынюся ніколі, не спынюся ніколі;
як
фінішу стужку парву,
у сінім растану полі.

Скачки з шастом

(Скок жердкою)

Набраў паветра ў грудзі,
аж засвіталі гукам флейт.

Узнёсся шост угору;
так дзюбу ўзносіць птах,
калі ўзлятае ледзь.

Нібы слупамі ў глебу,
нагамі ўбіў сажнёвы крок.
Наскрозь прабіты вецер.
Ад ног адно галоп.
Угору стрэліў скок.

Штурхнуў сябе, й жардзіну
адкінула назад рука.
Залапаталі ў ветры
з нагамі рукі ўраз,
як крылы ветрака.

Хай з алавяным целам,
здаецца, лёгкі, нібы ліст.

Шкада, не затрымацца,
бы ветразь па-над крыкам
мас,
паволі ўпаў уніз.

Дзяўчына з дыскам

(Дівчина з диском)

Гляджу знямелы, захаплення поўны,
і слова з вуснаў вырвацца не можа,
гляджу на стан твой, горды, зграбны, гожа,
як ты стаіш, застылая ў разгоне,
краса Дыяна з поўняю ў далоні.

Рука з птушынай лёгкасцю кранецца,
Як узрушае гэты рух імгненны.
Не бачу ўжо нічога я, ды пэўны:
натоўп абудзіш ты шаленствам герца¹,
маё, нібыта дыск, ты кінеш сэрца.

¹ У запарожскіх казакоў – паказальны выступ перад боем з мэтай псіхалагічнага ўздзеяння; таксама – двубой, бойка.

Дужанне атлетаў
(Змагання атлетів)

Суддзя з ільсняным тварам, быццам бонза,
яго свістка пранізлівы сігнал,
у позірках – узрушанасць, запал
і воплеск рук, і майго цела бронза.

І вось у поўнай моўкнасці далоні
мой пераможны кубак узнялі,
а побач мой сапернік на зямлі,
удала звалены ў дваіным нельзоне¹.

Я грэцкі бог, я формамі чарую,
выходжу з ганарліваю павагай,
дарма што воплескі яшчэ віруюць.

З маім здабыткам крочу на спачын,
я піць хачу, я ўвесь палаю смагай,
да губ падношу келіх – там палын.

¹ Маецца на ўвазе прыём у грэка-рымскім дужанні «падвойны Нэльсан» (заўв. рэд.).

Алхімія
(*Альхемя*)

У цеснай келлі душна, пахне серай.
Засушаны, як сера, жоўты маг
таропіцца ў рэторту, сам сасмяг.
Чырвоны чорт у дзірцы зубы шчэрыць.

Цямрэча ў залатой смуге растала,
пакой змушае ў курыве губляцца.
Трасуцца губы спрахлыя ў гарачцы,
«Апаге», – бледны, ён бурчыць, – «Сатанас».

Ускрыкнуў раптам маг: не, ён не п'яны,
вачам не верыць: золата ў рэторце.
Пад столь фантанам рогат злы – о чорце!

І жах дайшоў да манастырскіх сцен.
Манахі шэпчуць: пад світанне рана
святы айцец Патрыкі звар'яцеў.

Падсвядомасць
(Підсвідомість)

Вышэй за хмары чорнаскальным бёردам
каменным жэстам замак узняло.
Там цар сівы меў срэбнае жазло,
сваіх рабоў трымаў у лёхах цвёрда.

Вакол павырастала медуніца,
з муроў павой глядзеў з-пад лісця вей.
Ахвяры ў пограб падалі шчыльней,
нібы цяжкія травы ў касавіцу.

Ды люты бунт затрос турмы кублом.
Прэч! Лёд ламаюць новыя настроі.
Убачыў цар, чым прарасло старое,
і стаў тады ў сваіх рабоў рабом.

Цар – гэта я, палац – душа мая,
бунт – сон, рабы – загінулыя мроі.

«I»

(«I»)

I вецер, што імкне па рунным полі,
і дождж, што гоніць хмар руддзё з раллі,
і ўсмешка зорак залатых зямлі,
і жытняй долі спеў плыве паволі.

I вінаграду, і віна даволі,
і сад, і звонка звоняць салаўі,
і песні іх, нібы фанема «і»,
і гай, і вадаграй, і край на волі.

I лесу сіні цень, і сон у стыні,
і пыл святыні, й галасы ў пустыні,
і коні ў стэпе, і ў краіне казкі.
I ў рунь, і ўгрунь, і з карнавалу маскі,
і свет цудоўны – ноччу, днём, наvekі,
і нават лепшы – як апусціш вейкі.

Восень

(Осінь)

Даспяваюць дні даўгія, быццам яблыкі,
лісце з ліп ляціць,
недзе воз рыпіць,
каля лесу ўкола льецца пошчак зябліка.

Паліцца пад захад сонца неба палуба,
у атаве ад атары,
морасі сівое пары,
ў яслях яру ярка ярыць ярасць ястраба.

П'янае піяна на піяніне траў
вечер зайграў.

Спеюць дні ўсё больш, няроўныя,
запяялі пеўні поўначы

і

асцюкі, ясакары,

рой вос

і вось

ужо восень

і

во

сінь

інь

нь.

Першы снег

(Перший сніг)

Восень пераехала па полі возам залатым.
Над сумётамі вісіць туман курчавы – срэбны дым.

Сонца – з промнем-пугай вознік вогненнае конкі
Нацянькі па небе хмара з хмарай наўздагонкі.

На кудзелі верхавінаў – сіль ад павучыння.
На гару абাপіраюцца далоні далячыні.

Вецер жоўты ліст змятае з дрэваў памялом,
і грукоча медным голлем у гаі псалом.

Запавет наступных снежняў – кветкі звялі й кленчаць;
першы раз тады зямлю пацалавала вечнасць.

Каламыйка¹ пра прадвесне

(Коломийка про провесну)

Вее вецер, вее вольны, вее за гарою,
і мароз, і холад ходзіць подручкі з вясною.

Рыбы ў рэчцы, ў полі скібы з неба дожджык просяць,
росы росяць, хмары хмараць неба ў фарбы проса.

Зліва на дарогах гусне зыбістаю слотай,
глебу плуг узняў, мужыцкім пахне поле потам.

Шэрасць ранку ноч расколе, згасне сон на кветках.
Шэрасць працы – ды трэмбіта² грае на палетках.

¹ Тут – украінская народная песенька: прыпеўка.

² Народны духавы мундштуковы інструмент украінцаў-гуцулаў, роднасны альпійскаму рогу. Мае выгляд доўгай драўлянай трубы, абгорнутаі бярошай.

Над вадюю

(Над водою)

Бярозы на беразе белыя – дрогкія струны.
Дзень ветрам кранае іх лёгка, нібыта смычком,
і шэптамі падае ў хвалі, як збожжа – у клуні.
Рака сустракае той шум, як абдымкамі, дном.

На плёсе з'яўляюцца пены бялявай бруйкі,
расплюхана пырскаюць, спрэчка між імі – хто лепшы?
На беразе ліпкія гладжу бяроз пянькі,
і кідаю сам у ваду свае мары і вершы.

Сабака й месяц

(Собака й місяць)

Стомлены лоб пакладзеш на духмянае сена.
Досыць, ты досыць на долю сабачую выў.
Чорная ноч ахіне ўсё саломаю ценяў,
ціха забудзеш тугу неўсвядомленых крыўд.

Водары чуеш світання; ужо ў нас па трэцяй,
вочы ў цямрэчы бліскучым вуголлем гараць.
Доўга й дарма пад ашыйнікам муляеш месца.
Стрэліць крык пеўня – тады неўзабаве зара.

Вецер кранае лістоту, як струны на лютні.
Жоўць ускіпае пад сэрцам, выплюхвае з меж.
Не, так працягвацца болей не можа, ты люта
месяц зубамі, нібыта маслак, разгрызеш.

Песня бадзёрых валацуг

(Пісня бадзьорих бродзяг)

1

У шлях! Каб толькі сонца нам свяціла,
каб ясны круг гарэў над дахам хмар.
О, дзіўная дарог бязмежных сіла,
што зваблівае зменлівасцю чар!
Узвее ў вокны пах палёў вятрыла,
хто сцерпіць дома невыносны сквар.
Упіцца даляў подыхам так міла,
прэч сум старых турбот і даўніх мар!
Вятрамі поле нашых душ абмыла,
дарыў нам песні не адзін камар.
Складаем дні ў яскравых астраў клумбы,
Амерык новых шчасця мы Калумбы.

2

Ці ў вочы дождж сячэ, нібы гарох,
ці ў летні дзень пацее моцна цела,
хоць ты лічыць не ўмеў бы і да трох,
хоць сэрца б у цябе ад смутку млела,

бязмежжа мяккі абматае мох,
зірнеш у далягляд свабодны смела,
пакінеш хвіль мінулых цёмны лёх,
каб сэрца юным шалам расквітнела,
заціўкае ў табе птушыны цёх
і зробіцца прырода зразумелай.
Без меж і сцен, што ціснуць, станеш тут,
бадзяга, валацуга, шалапут.

Актаверш

(Октостих)

Павекі расплюшчвае дзень, свеціць сонейка соннае вока.
Мы рукі ўскладаем на вецер духмяны, каб дыхаць глыбока.

Далоні занурым свае мы ў крыштальнай вады прахалоду.
Вятрыска з палёў надляціць і змяце ўсю імжу з-па-над броду.

Як птахі, разгублена хмаркі лапочуць крыламі над лесам.
Мы сэрцамі ціхую радасць прадзём
з простым сонечным зместам.

Без болю старую тугу аддамо водам, лесу і полю.
Нясём над сабою блакітных нябёс парасон у раздолле.

Ноч

(Ніч)

Больш не хачу пісаць я вершаў,
заблытваць ямбы ды трахеі.
Ці масянжовых слоў пасланні
кладуцца ў спеўныя санеты,
калі руйнуюць стромы шпіляў і губяць лепшыя ідэі,
а праўду не мужы й паэты дыктуюць нам –
але багнеты.

Аднак бывае ноч лагоды, як месяц срэбра лье на сад
і цішынёю ахінае, як пахкім, пеністым віном.

І думай, малады, тады ты ў каго пачнеш шукаць парад,
заслухаўшыся дрэў гамонкай, якія шэпчуць ціхім сном.

А ноч, як маці, над табою – яе далонь дае патолю.

Тады, шчаслівы, нават крыўды забудзеш
у памкненні лепшым,
тады і ў думак водар кветак, і чуеш сэрца маладое,
тады звычайнейшыя словы
кладуцца самастойна ў вершы.

Аўтабіяграфія

(Аўтабіяграфія)

З гары, што вобач сонца, першы раз усміхнуўся небу,
тады мяне наведаў таямнічы, дзіўны геній,
зялёных словаў спеў заспеў мяне ў адно імгненне.
Цяпер – дзе б я ні быў і калі-небудзь,
я – падшыванец п’яны з сонцам у кішэні.

А як сышоў я з гор на гарадскі памост,
у нэндзе і бядзе я долі даў зарок яе не ганіць,
глядзеў спакойна на ўсхваляваных хвіляў танец,
Мае радкі – над рэчкай часу калінавы мост,
я – закаханы ў жыццё паганец.

З кнігі «Тры пярсцёнкі»

Аўтапартрэт

(Автопортрет)

«Я – падшыванец п’яны з сонцам у кішэні».

«Я – закаханы ў жыццё паганец».

З першай кнігі «Прывітанне жыцця»

Чырвоняць клёны серабрыста,
над клёнамі вясна і вецер.
Краса дачаснасці святлістай,
няўжо ж табою не п’янець мне?

Аддаў я сонцу лёсу шанец
за сто чырвонцаў мудрагелля,
заўжды замроены паганец,
паэт вясновага пахмелля.

Тры пярсцёнкі

(Тры перстени)

У скрыпкі крылы ёсць – зірні!..
Чырвоны збан, у кветках скрыня.
А ў скрыпцы – творчыя агні
расы музычнай срэбна-сіняй.

У скрыні дзіўнай – спеўны карань,
п'янкое зелле, воск, насенне
ды там, на самым дне – тры зоры,
пярсцёнкаў трох гарыць каменне.

Хавае збан і мятны трунак,
і сок зялёны яваровы.
Звініце, ўскрыленыя струны,
вясне шалёнай і любові!

Узносіцца ў нябёсы дах,
кружляе збан, спявае скрыня.
І сонца, як гаручы птах,
і раніца на тыне стыне.

Елегія пра персцень песні
(*Елегія про перстень пісні*)

Я маю дом і побач сад,
спяваюць яблыні за домам.
Мне свежым малаком – раса,
мне мёд забавы – маладому.
Бы капялюш, стракаты дах,
дом, нібы куфар маляваны.
Зладзеі ходзяць па садах
праз частаколы і парканы.
Мне агароджу трэба зладзіць –
каменную сцяну прысню.
І вырастае сонца ў садзе
пахмельнай кветкай тытуню.

Выходжу ў сад – п'яное сэрца
неўтаймавана і няўцішна
акрыльваю зялёным скерца
тужліва распяянай вішні.
Выходжу ў сад, як сонца гасне
і вечар, бы струна, трымціць.
Жыццё панаднае прыўкрасна
ў адно імгненне перажыць!

Выходжу ў сад, зрываю словы,
натхнёных дрэваў даніну.
Мяне адчай у пастку зловіць –
красе адчайна ў твар зірну.

Загінуў вечар элегічны,
завяў, бы песня, спапялеў.
У збан збяру са слоў магічных
свой малітоўна-юны спеў.
Пажарам сонца дагарэла,
апекла вочы і зямлю.
У вогненным вянку нясмела
я голаў радасна схілю.

Завечарэла. Заімгліла.
Бы сто кадзілаў, ноч дыміць.
Абруч свой сонца пакаціла,
каб месяц у яго злавіць.
Квяцісты дым, блакіт смугі,
ноч зорамі на небе шые.
Пільнуйся, хлопча дарагі,
вясна расою вочы выесць.

Зноў льецца ландышавы водар,
набрыньвае ад мёду кроў.
Павольны крок, спакойны одум,
ды сэрца моцна б'ецца зноў

У юным садзе гаспадару,
павольна йду пад ночы спеў.
Рука знямела ад цяжару –
паўнюткі поўняў кош саспеў.

Шапочуць элегічна дрэвы.
Пра што іх шэпт?

– Каханне й сон.

Абдымкі – вечара павевы
ўлюлююць сэрца ў свой палон.
Даўгія цені – кветкі ночы –
як душы выбеленых дрэў.
Да месяца падняцца хочуць,
ды вецер іх не забярэ.

О смутак, радасны й вялікі,
Спічастых словаў зарапад.
Вось месяц – малады музыка
Настройвае, бы скрыпку, сад.
Лятунак лёткі і хімерны!
Віецца ў цемру ночы шлях.
Не, неба словаў тых не верне
і не аддасць назад зямля.

Паслухай сад! І дрэваў споведзь
у кнігу ночы запішы.
Ты яварам, што цень свой ловіць,
схіліся да свае душы.

У кнізе ночы словаў згукі,
натхнёныя радкі шумяць.
Яе не возьмеце вы ў рукі,
яе да сэрца трэба ўзяць.
Бы зоркі сонныя ў агні,
асвечаныя мройным сном,
радкі прачнуцца ў глыбіні
душы акрыленае, і
спявае звонкім зыкам дно.
Спявае звонкім зыкам явар,
спяваюць звонкім зыкам дні,
спыняецца няўцішны крок.
Натхнёным цыркулем уявы
накрэсліш кола роўных строф.

Хай сэрца – у п'яным віры –
расправіць крылы і гарыць,
хай узлятаюць дагары,
няхай зрываюцца – увыш –
мае радкі крылатым цудам!
На вуснах словам затрымціш –
няўжо цябе спыняць я буду?
Я чую, як прыходзіш – чорнай,
п'янкою і балючай, – песня,
шукае змест пустая форма –
адзіная, што жах мой змесціць,

і радасці маёй вясну,
і глыбіню цяжкага сну,
і словам проста ў сэрца тну,
аж б'ецца кроў, бы крык адчаю,
шалёны ў шчасці – паміраю.

На браме дома – знак злавесны,
на браме дома – персцень песні.

Вяселле

(Весілля)

Я пачуваўся ў шчасным сне
ад першых строф сваіх пахмелля.
Быў месяц сведкам у мяне
на нашым з песняю вяселлі.
Як сталася, як зазвінела,
сказаць не ўмеў я гэта вам бы,
калі б так сэрца не гарэла.
Так першыя саспелі ямбы.
Са слоў не літых у гамарні,
пакрытых срэбрам у агні.
Складаю песні дабрыні
ва ўквечанай вясной друкарні.

Да маёй песні

(До моёй пісні)

Круціцца свет веснавы і зялёны.
Ясень і сэрца пяюць ува мне.
Песня кружыць верацэнцам натхнёным,
слоўнае срэбра на верацяне.

Ясень, асвечаны сонцам, напіўся,
Персцень натхнення на сэрцы знайшоў.
Гэй жа, п'яны, і ляці, і круціся
песняй маіх дваццаці трох гадоў!

Ранні вецер

(Ранній вітер)

Крылаты вецер, моцны вецер,
што зоркі, лісце й ластвак нясе,
сп'яняе сэрца. Гэх, у квецень
ляціць сіль песень па вясне!

Узняўся дзень аленем з кручы,
ноч адплыла, як галеон.

Крылаты вецер і пахучы,
як шабляў срэбны перазвон.

Насустрач

(Назустріч)

Расце хлапчук, як куст маліны,
падковы на шляхах звіняць.
Вось ластаўкі ў радках птушыных
запісваюць пачатак дня.

Надзейна сонца зацугляўшы,
паехаў я вясну гукаць.
Акрыленым сняжком крыжастым
дзень красавіцкі стаў пяць.

Карчма

(Корчма)

Нам пра дзяўчат і пра купцоў
раскажа даўня аповесць.
Крыляе чарка, смага кроў
гусцейшай з кожнай хвіляй робіць.

Чырвонцы ўсё перамаглі,
і месяц – самы хмельны келіх.
Схіліўся вечар да зямлі –
сыйвом срабрыстым рэкі сцеле.

На шляху
(*На шляху*)

Аплецены вятрамі ранак
шугне, бы цыганя з вады
і на пяску галосіць жартам,
абпалены і малады.

Рака змяістай песняй песціць,
і хвошчуць хвалямі вятры,
і дзень хавае ў строму месяц,
нібы ў кішэню грош стары.

Дзяўбуць ляшчыну спевам косы,
звініць, як медзь, шырокі шлях.
Ступае ўсмешлівы і босы
хлапчына з сонцам на плячах.

Чаркі

(Чаркі)

Зялёны ясень, серп і коні.
Прыліп хлапчына да акна.
У чаркі срэбныя чырвоным
паналівалася вясна.

І конча гэты хлопец хоча
ключ ад чароўных весніх брам.
З травы раптоўна сонца скочыць,
бы жарабя спужалі там.

Дарогі

(*Дорогі*)

Разгарнула зямлю, быццам кніжку
(дарогі, дарогі, дарогі).

Зашумела трава і панікла,
нам паслалася, юным, пад ногі.

Толькі неба і толькі пшаніца
(над намі, за намі, пад намі).
Толькі далеч без краю іскрыцца,
невядомасць вітае вятрамі.

Залацістасць, блакіт, зеляніна
(яры, пералескі ды кручы).
Патаемна пяюць дзiнь-дзілінь нам
цвыркуны ў канюшыне пахучай.

Смак жалеза ў вадзіцы з крыніцы
(дарогі, дарогі, дарогі).

О, адкрыў нам свае таямніцы,
дзіўны месяц сівы, меднарогі!

Бо ў дарогах спакуса заўсёды
(о, юнацтва! о, зельне! о, мэта!).
Маладосць наша, як і прырода,
каласістым даспеецца летам.

Клёны

(Клени)

Схіліліся самотна клёны,
чытаючы вясны буквар,
малюся зноў зямлі зялёнай,
зялёны сам, нібы трава.

Аброслы мохам ліс вучоны
паэтыку для клёнаў склаў.
Спявае дзень, спяваюць клёны,
лапоча сонцава страла.

Да вясны

(До весні)

Вясне – славянцы сінявокай,
я песні светлыя складаю!
Вада шуміць у ста патоках,
што з дна срабрыстым мохам ззяюць.

Направа лён і лён налева,
дуброваю вяселле едзе.
Акрыльваюцца скрыпкі спевам,
талеркі звонка звоняць меддзю.

Раскаціста музыкі граюць,
ярчэе сонца ў караваі.
Вясна вяселлямі п'янліва,
чырвоны клён, як сцяг.

А ты мяне заваражыла
да смерці й да жыцця.

Певень

(Півень)

Зара мільгнула, як страла,
нібыта іскра, песня згасла,
адно з вільготнага сцябла
раса па кропельках сплыла,
як слова, чыста й ясна.

Сагнуўся далягляд няпэўна,
нібыта стужка абруча,
ноч пачала сыходзіць хутка,
цяпельцам дагараць ціхутка.
Вось ранак сінім возам едзе
і ў вёску сонца сноп вязе.
Б'е крыламі чырвоны певень –
напеўны з медзі
серб.

Сяло
(Село)

Каровы моляцца да сонца,
што полымным сыходзіць макам.
Расце таполя ў неба стромка,
нібыта стаць імкнецца птахам.

Ад воза месяц адпрагаюць.
Шырэе канапляна неба.
Абвеяная даль без краю,
і ў дыме шызым лесу грэбень.

З гор яваровых лісця плыні.
Кудзеля, певень і калыска.
Дзень уліваецца ў даліну,
нібыта сырадой у міску.

Раство

(Різтво)

Нарадзіўся бог на санках
у мястэчку лэмкаў Дуклі.
Лэмкі¹ – у брылях, з вусамі –
прыцягнулі месяц круглы.

Ноч у снегавай стыхіі
круціцца наўкола стрэх.
На далонях у Марыі
месяц – залаты арэх.

¹ Этнаграфічная група ўкраінцаў з карпацкіх Бескідаў.

Зялёнае евангелле

(Зелена евангелія)

Вясна – ныйначай карусель,
на каруселі белаконі.
Сяло ў гарах: садкі, марэль
і месяц, як цюльпан, чырвоны.

Стол з ясеня, на ім стаіць
славянскі збан, на донцы сонца.
Пашану аддавай зямлі,
стаколернай зямлі, як сон твой!

Лес

(Ліс)

Лясное навучыся мовы,
што з кнігі лісаў і сарнят!
Выходзіць месяц да дубровы
пісаць элегіі на пнях.

Бруі палошчуць срэбра цішы,
купаецца трава ў расе.
Хай дарагія словы ўсе
у кнізе лесу ноч напіша!

Над кніжкаю вершаў

(Над кніжкаю поезій)

Люблю не раз вяртацца да старога табурэта,
дзе колькі кніжачак ляжыць, абгорнутых газетай.

Калі з-за неба вызірае ноч, як дня абнова,
вішнёвымі ўспамінамі плывуць з паліцаў словы.

Што пахнуць летам, жытам, сенам, сонечнымі днямі,
надыханы зямлёю і навяны вятрамі.

Што мроямі народжаны ў бяссонні, доўгай ночы,
калі страла натхнення ўбіта ў сэрца й думкі точыць.

Знікаюць рэчы, развінаюцца навокал сцены.
Трымчу над кніжкаю ў адвечным і халодным цені.

Ноч

(Ніч)

Стол, кніжка, лямпя, матылі прыблуды,
ржавее ў сэрцы дум намёк.

На сценах цені звязваюць аблуды
ў цудоўны, неразблытаны клубок.

Як чорны кот, прысеў пузаты чайнік,
гадзіннік, быццам чмель, гудзе.

Ах, як салодка нам прынада тайны –
выслоўя, што, як з каменю, ідзе!

Нябёсаў бляха, алавяны мясяц
і ночы папялясты дым.

Няўжо ж няма на гэтым свеце месца
парывам небасяжным і п'янікам?

Позняя гадзіна

(Пізня година)

Крыламі кажан па шкле ўдарае,
сціхла ўсё, панікла і застыла.
Цемрыва нязбытным вабіць раем,
холад, як іртуць, спывае ў жылы.

Ходзіш, ходзіш, дзіўных ценяў водзіш,
з болям песня спее ў сэрцы слёзна.
Чорныя пльвуць над светам воды
ночы.

Спаць ідзі.

Глядзі, як позна.

Раніца

(Ранок)

Золак бліснуў. Сонца заярчэла цэглай,
пакаціла бляхаю дамоў.

Ранак цені й мары разгарнуў. Пабегла
песня-споведзь збуджаных вазоў.

Зноўку перакрэсліць сіль нябёс бязмежных
знічкі след, што доўга не жыве.

Места бель дзівосна, нават неймаверна
прывідам чароўным паплыве.

Мой жа кут ціхуткі, ценямі абняты,
скрыпка, адпусціўшы струны, спіць.

Ціш, ды толькі звонка, як страла крылата,
па паперы ўсцяж пяро імчыць.

Страла

(Стріла)

Падай жа мне лютню з каменя,
што холадам блішчыць, як лёд і як сталь!
Для восені не кантылена,
зімы праяністы, іскрысты крышталь.

Не вартыя жалю, заменныя проста,
не мелены мелас, не вобраз шаўковы.
Хай струны тугія, як крэменем вострым,
мне аж да крыві дзерці пальцы гатовы.

Ратуй жа ад слова без сілы,
раструшчу таемную здрады змяю.
Напружваю струны ды жылы,
а спеў, як стралу, вам у сэрцы ўваб'ю.

Супраціў (*Спротив*)

Гэта струны ці не струны,
ці клінкі бліскучых шпаг?
Век мінуў зялёнарунны,
што садамі тонка пах.

Скрыпкі срэбраныя жылы
не заплачуць сярод хмар,
хоць на сэрца лёг штосілы
цесных, цвёрдых дзён цяжар.

Ды стаіць хоць і няўмела,
бо да гэтага не звык,
супраціў мой скамянелы,
той зазыўнай песні крык.

Горкая ноч

(Гірка ніч)

Заснулі людзі ў чорным месце,
пад коўдрамі мілуюць сны.
Але тваіх надзей не змесціць
свет гэты цесны – і буйны.

Замоўклі галасы, ахрыплі,
спакой ахоўна крылы ўзняў,
і поўнач зерне маку сыпле,
ды не з табою цішыня.

І вось малы чарнявы хлопец
паднёс далоні да чала.
Не, сутнасць свету ты не схопіш,
не вырвеш вершам корань зла.

Вясна паэта

(Поэтова весна)

Ну што ж, паэце безыменных мрой?
У сшытку маеш пышных вершаў рой,
Што звонкай рыфмай ап'яняюць, як віно.

Цераз акно
ты ў далячынь глядзіш:
узносяцца срабрыста сцёблы траў,
і хутка пырснуць яблыні лісткамі
і пры дарозе вырасце спарыш.
Нібы на скрыпцы, на бярозе вецер граў
і, быццам шоўкам, выцер кожны камень.
Распаленае песняю чало
ў далоні ты схіліў.
Вось яшчэ раз вясною зацвіло –
лёс шчасцем атуліў.
Тваё пяро, задумам паслухмяна,
зноў ладзіць новых песень гарманічны строй.
Трымціць струною ў захапленні голас твой,
чакаеш ты вячэрняе расы,
і ловіш вокам п'яным
бель ільняных аблок, што небам узлюяны
ў пярсцёнку зачарованай красы.

Сумота ў тым ці весялоць – не разабрацца
з вясной і ўласнай галавой.

.....

А за акном з вар'яцкім гонарам юнацтва
рыхтуе бунт чарговы свой.

Да нас!

(До нас!)

Каштаны ў ранак сівы, папялясты
шумелі над тваім акном.

Ты ўстаў, каб ткаць далей і прасці
турботы песень, мрой фантом.

(Каштаны свечкі, як сцяжкі, спічаста).

Хай беражэ ад цвілі час
шляхетнасць срэбра веснавога спеву.

Адно паслухай: сёння ў нас
ужо лунае песня – ружа гневу.

Вось лепей ты да нас хадзі,
дзе, як сасоннік роўнасцю высокі,
юнацтва, смелае наўздзіў,
адмервае спружынiстыя крокі.

Заканчваючы

(Кінчаючі)

Заканчваючы гэтай кнігі
п'янкія, спеўныя радкі,
не думай, дружа мой, што ў іх я
гарэць змагу і праз вякі.

З натхненняў, рухаў і адчаю
вам застанеца попел мрой.
Бо крохкі помнік пакідаю
турботы й радасці сваёй.

З КНИГІ «КНИГА ІЛЬВА»

Шлюб

(Шлюб)

Як фон – блакіт. На ім шчыглы й кларнеты.
Схіліўся явар над вадою. Коні,
і сонца залатое бранзалетам
заплеценае ў завіткі ляўконій.

І мох агню, і ветру ясны галас,
пурга святла на люстрах вод зайграла,
нібы вясёлка, што на камень спала
і прыгажосць надвое разламала.

Ляўконій цёплы шэпт. Далёкі бубен
чырвонай плошчы, дзе мы зноў страчаем
на грывах гор завеі дзён. Тут з любай
нас бранзалетам сонца павянчае.

Вясная ноч

(Весняна ніч)

Настурцый ноч і ноч канвалій.
Плыве бруя радыёспеваў.
Чакаю ў садзе я – ноч паліць –
цябе, святая зорка, Ева!

Каруза ночы – тэнар месяц
у скрыні радыё бруіцца.
Для нашых дум замала месца,
каханне вечна – таямніца!

І не стае святла для сэрцаў,
зямлі замала, ап'янення!
Нібы мятла, дасвецця вецер,
мяце са сцежак змрок вясенні.

Чаму?

(Чому?)

Сазан у ванне залацісты
плюскоча, быццам з пены панна,
і ў мітусні ружовых іскраў
верацяном кружляе ванна.

Мядніца ранку поўна пены
ад мыла сонца. Мьюць хмары.
На сем ключоў замкнулі сені,
дзе ты ў блакіце, бы ў пажары.

Сазан плюскоча ў ванне з дзіва,
убачыўшы цябе – сон ясны.

Але чаму ты нешчасліва,
чаму вачэй фіялкі гаснуць?

Песенька на сон

(Пісенька до сну)

Не думай! Спі! Атрута щчасцю – думкі.
Цвітуць два цені – дзве лілеі – чорна.
Не думай! Спі! Да ўсіх датычны смуткаў,
усё і так ты думкай не агорнеш.

З апошнім успамінам развітанне,
што ценом вызіраў з-за явы краю,
ў салодкім марнатраўстве адчуванняў
адцвілае каханне зноў гукаеш.

Ці дрэнна – моцна пакахаць аднойчы,
занадта і растратна. Толькі страсным
шаленствам ты не зменіш чорнай ночы!
Засні! Ці тут жыццё, ці лямпа гасне?

Летні вечар

(Літні вечір)

Ад спёкі горад цяжка дыхаў,
шурпаты лоб яго й чырвоны:
пад веерам цямрэчы ціхай,
павольна стыў і стаў сцюдзёны.

Натхненне дрогка адзвінела
і ў мудрай глыбе верша стыла.
Тваё ці не тваё саспела,
ты ўцяміць сам не маеш сілы.

Скрозь шум нязменнае «заўсёды».
Заснеш,
заснеш без зор, паэта,
жыццё на гукі ты збаёдаў,
як золата на медзь манетаў.

Арктыка

(Арктика)

Каметы, што цвітуць хвастамі, быццам павы,
барвянасць шыбаў мора ў алавыных рамах,
дзе скалы крыгамі пад снегам кучаравым
раскрыліся павольна патаемнай брамай.

На буруноў хрыбтах гайдаюцца цюлені,
звяркі сыходзяць з задзяку, і чырвоным
метал зялёным у магнітным стаў трымценні
прывідных мораў, што падобны марам сонным.

Бы сінім волавам калее неба ў высі,
а чэрап месяца бясколерны, разбіты
на снег упаў, калі атарай белай лісце
ішло за зоркаю палярнай да нябыту.

Кола змен

(Коло змін)

Спякотны, душны дзень, самлеўшы,
як слуп, упаў на грудзі ночы.
Ты страту ўжо не зробіш меншай,
і час надзеі ўсе сурочыць.

Святла вяршкі ў збаночку сонца
паруюць пылам, як віхуры.
А лёс не будзе абаронцам
ад кіпцяў у авечай шкуры!

У залацістым шумавінні
блакітам ноч люляе вечнасць.
Сэнс кола змен – у напаміне,
каб веру ў змест нязменны сведчыць.

Прарочы дуб

(Віцый дуб)

Снег зелянее ў ззянні ночы,
блакітнее – у ззянні дня.
Дуб – гэта дрэва, што прарочыць
здавён кривою лірай пня.

Снег папялее ў шэры вечар,
цвіце штраніцы ў агнях.
А рана сонца крывацечна
фарбуе золата ў палях.

І толькі дуб па белым моры,
дэльфін раслінны, ў даль плыве
і ліраю снег-саван пора,
прарочачы жыццё, жыве.

Урывак

(Уривок)

Не затушу ад страху лямпы –
бо зробіцца, напэўна, горш,
і ноч раскладзена на ямбы,
у сэрца ўбілася, бы нож.

Гадзіннік б'е, і месяц льецца
мне не заснуць ад песні дзіўнай.

Мой сон і голас майго сэрца –
па-над трагічнаю Айчынай.

Забытая зямля

(Забута земля)

А свечак вёска ў ноч не свеціць,
бо месяц разбудзіць баіцца,
што жоўтым без наймення кветам
цвіце ў садах, паспеўшы ўмыцца.

Вада спывае густа з грэбляў,
дзе далягляд ляцеў да мэты.
У бурых кублах побач глеба,
жывёлы, людзі ды каметы.

Зямля забыта пад дажджамі,
пад волавам рудога неба!
Хоць сэрцу гэты спеў як камень,
яго спяваць усё-ткі трэба.

Чырвоная кітайка

(Червона китайка)

Гараць цяпельцам забабоны
вякоў мінулых – сноў пярэстых.
Кітайкі спелілі чырвоным
маіх гадоў юначых места.

Лапочуць зоры на таполях,
і люд жагнаецца ў трывогах,
калі нажамі месяц колюць
хасіды ў чорных сінагогах.

Маё мястэчка таямніча
ў хлапечых успамінах тоне!
Юнацтва зноў былое кліча,
як клічуць прымхі й забабоны.

Да халодных зор

(До холодних зір)

Накрыта неба дахам бурым,
як бронза, ноч цямнее й стыне.
Цвікамі ўбітымі, панура
Калеюць зоркі ў крызе сіняй.

Зацяты, з'едлівы, нягеглы,
заплюшчыш вочы лунатычна,
бо сэрца чорным стала пеклам,
сярэднявечным і містычным.

Трымці ў той вечар забабонны,
Чытай, нібы астралаг, зоры!
Няхай усіх, як ты, бяздомных
прытуляць ноч, агонь і мора!

3 КНІГІ «ЗЯЛЁНАЕ ЕВАНГЕЛЛЕ»

Хмель

(*Хміль*)

Дзяўчына, хмель маёй вясны,
вакол мяне ты апляціся!
Куюць нам дзятлы з моху сны
і ў ста гаях шапоча лісце.

Вясна – вясельных кветак бель,
і ночы ўсе, нібы атрута.
Тваіх далоняў дзіўны хмель
і тайна шчасця без пакутаў.

Малы гімн
(Малый гімн)

Палёт – стралы імклівай мэта,
струна настроена зайграць.
І зоркі чырванню манетак
у брамцы вечара мігцяць.

А сэрца? Сэрцайка п'янецьме,
кахаючы, трымцець яму.
Я сто разоў ушлаўлю вецер,
стакроць, як сцяг, вясну ўзніму.

Зязюля

(Зозуля)

Ой, закувала зноў зязюля.
Кукуе, мабыць, соты раз?
Аж дваццаць год у юных гулях
я песняй вымяраю час.

Зазялі росы на малінах,
маліўся хлопчык да вясны.
Зязюлямі лятуць хвіліны
хлапечыя малююць сны.

Навука

(Наука)

Наўчыся ў цесляў рамяства,

часаць наўчыся слоўка.

Вясна лірычная сплыла,

для цеслі лета зноўку.

Гару малітваю сякеры,

нашу са срэбра строфы.

Ляцяць у спеўны вырай з верай

пад неба сінім мохам.

Чаромхавы верш

(Черемховий вірш)

Угрэта ночка п'яным квеццем,
плыве ў чаромхавай імгле,
і літары, як зоркі, свецяць
з раскрытай кніжкі на сталі.

Стол абрастае свежым лісцем,
я разам, быццам куст, гатоў
спасцігнуць мудрасць кніг сталістых –
старых чаромхавых гаёў.

Казань да рыбаў

(Проповідь до рыб)

Да карасёў, да акунёў і да дэльфінаў,
да ўсіх братоў з салодкіх і салёных вод:
– Вы не давайце нам ікры, ані фішбінаў,
мы прагнем вашых далячыняў, волі і прыгод.

Вада цяжкая, неба – яшчэ больш цяжкое,
таму нас вабіць глыбіня адна,
чаруе, кліча нас спакусліва рукою
ваш бог каралавы з марскога дна.

Карпы
(Коропи)

Спяваюць песні карпы, крояць воды лёзы,
як векі куфраў, дахі ўзносіць вецер,
і казань кажа ў полі акуням бяроза.
Ды ўсё няпэўна, нават неймаверна,
таму не верце!

А пэўна тое, што я бачыў ранкам
там, дзе рака карэнне мае гаю,
калі вятры, як палкія каханкі,
дзяўчатаў да купелі распранаюць.

Вольхі

(*Вільхи*)

Вясна на вольхах паліць ладан,
і ранкаў холад пахне ў цішы.
Статут зялёны траўня ўлада
ліням і карасям напіша.

Да ставу, што заціх за гаем,
ідуць дзяўчаты вымыць хмары,
і вецер лісце ўсцяж гартае,
бо сонца з вольхаў зрынуць марыць.

І сэрца зноў знаходзіць слова
п'янкае, здольнае загушкаць!
У неба яснае падковай
Зяцелі вольхі, быццам птушкі.

Зіма

(Зіма)

Краўцы лісіцам шыюць футры,
вятры на буру трубяць грозна.
О Божа, сцеражы, будзь мудры,
птушыныя й людскія гнёзды.

У ста млынах зіма пшаніцу
перамалола ў снег пухнаты.
Насустрач буры ноч іскрыцца,
і неба падае на хаты.

Захад

(Захід)

Над лугам хмары кучаравяць –
авечкі месяц пасвіць цугам.
Растуць дзяўчаты, быццам травы,
на радасць хлопцам, валацугам.

Валы рагамі сонца колюць,
аж кроў з яго цячэ барвяна.
Зачырванелі травы ў полі –
Курыцца захад, быццам рана.

Вясна

(Весна)

Расце Антоныч і расце трава,
курчавяцца і зелянеюць вольхі,
ты нахіліся, нахіліся толькі –
пачуеш таямнічасць хараства.

Дажджом мяне вясновым не трывож!
Разбіты сіні збан шклянога неба,
аскепкі лісця шклом пакрылі глебу,
у рэшата збіраеш цёплы дождж?

Лясною мовай крыкнула сава,
у стрэльбу ночы ўклалі зоркі-кулі,
на вольхах месяц раскляюць зязюлі,
расце Антоныч і расце трава.

Вішні

(Вишні)

Антоньч быў хрушчом і жыў тады на вішнях,
на вішнях тых, якія апяваў Шаўчэнка.

Мая краіна зорная, дзе кожны – бліжні,
краіна, дзе садок вішнёвы й салавейка.

Дзе вечары з евангелля і дзе світанкі,
дзе неба сонцам прыціскае хутар белы,
цвітуць натхнення вішні кучарава-п'янка,
як за Шаўчэнкам, зноўку пояць песню хмелем.

Сяло

(Село)

Захрасла сонца між двух клёнаў,
паруе свежая ралля,
і пылу калаўрот зялёны
наўкола сонца закружляў.

Рака як пояс лесу, лугу.
Паводкай будзе збажына,
бо зноў ідзе малебен плуга,
дзе некалі гула вайна.

Дахі

(Дахи)

Сяло, што спіць у вольхах і ляшчыне,
дзе дахі чырванеюць чарапіцай,
загорнеш, як прасцінкай, неба сінню
ды маладосць загорнеш таямніцай.

Калінавую памятаеш кручу,
дзе пастухі ў крыніцы сонца пояць?
Пішы аповесць: вечароў пахучасць,
здумнасць вольхаў, рдзяных дахаў павязь.

Хаты

(Хати)

А хаты, як грыбы, чырвоным
святлом растуць пад ветрам вольным.
У чарапіцу дождж зазвоніць.
Маё сяло, табе спакойна?

Па даўніх войнах тут магілы,
ў лясах барвовых выюць лісы.
Яшчэ зарніц тых не забылі,
зноў над сялом камета ў высі.

Дзяўчаты ў рэчцы мыюць сонца,
па-над вадою вольхі радам.
Аруць і сеюць тут бясконца,
і бунтароў карае ўлада.

З КНІГІ «РАТАЦЫ»

Балада пра блакітную смерць

(Баляда про блакитну смерть)

Дамоў хімеры і падворкаў студні,
бы нетры цемрадзі, і вузкасць мокрых сходаў,
бясконцасць іх, і прорва ночы студзіць,
і цёмных брамаў сум, і цвілі млосны подых.
Паперы змяты і запэцканы ашмётак,
сем простых словаў: «Просім не вініць нікога,
злачынцы не шукаць!» Крадзецца ў ціхіх ботах,
як мудры кот, па дахах ветаху падкова.
З аголеных драгоў букеты сіняй пары,
блакіт крыві бруіць з распухлых медных жылаў.
З-за шафы, што ў паўсне перапужана марыць,
хтось сола на кларнеце смутку – чуеш? – выліў.

Гарыць струмень блакіту, бы душа, натхнёны,
і палкі шэпт вар'яцтва сэрцы два калыша
на дне свядомасці.

І ноч у вір шалёны!

І сінім квеццем газ затчэ кілімы цішы!

Пасцель – ладдзю раскошы і тугі кахання –
мыш ветаху мяце хвостом, цынічна й куца,
два целы, што спляліся перад развітаннем,
у прагных курчах болю й асалоды б'юцца.

Над імі хіліцца анёл блакітны газу
і сінім полымем вянчае іх, бы міртам,
і душы, як лілеі, аддае экстазу,
пакуль не дагараць апошняя кропляй спірту.

Дно цішы
(*Дно тишы*)

Сляпуча-чорны вугаль ночы, глыб і сэрца шахта,
прыроды дно – дно таямніцы, сінь нябёсаў лона;
сон – віскат увушшу, падраная скамечаная плахта¹,
й звініць у цемры спеўна сэрца тэлефона.

Так будзіцца хаос забыты дзён дзіцячых свету,
і з-за сьвядомасці заслоны вызірае пракавецце,
як возера, чаруе ў срэбры зала, й сінім кветам
надвое разламаны месяц чэзне на паркеце.

І цёмнае ягонае ядро далоні цішы
са шкарлупы вылускаюць (усё яны загорнуць).
Дзяўчат анёл кірпаты радзіць, статуі час крышыць,
ды трубы мегафонаў ззяюць, як цюльпаны, чорна.

¹ Раней – тканіна грубага пляцення або від украінскай ці беларускай традыцыйнай спадніцы.

Каницэрт з Меркурыя

(Концэрт з Меркурыя)

Як века скрыню, ноч закрыла ўвесь мурашнік-горад,
на месцічаў галовы зоркі сыплюцца, нібыта лісце,
у долах забыцца мігдалы сненняў спеляць горыч,
у курчы болю і багацця вір людскі забыўся.

Бур'яны дахаў, спеву зелле, мажны хмыз – антэны.
На ноч сплятаюцца каханкі, як гарачы хмель.
І чырванеюць ракі лямп, узлазячы на сцены,
увосні стыне плоць, душа гніе і цвіль – нібы бружмель.

Рудая краля ў цёплым ложку й зорка – у партфелі,
старыя коўдры, ружы мокрыя, і з кніг чарвяк.
У радыёэфіры мройны спікер накладае
на ночы грамафон халодны месяца кругляк.

Заканчваючы

(Закінчуючы)

Хто ж патрабуе слоў тваіх?

Ці той, што важыць хлеб ды соль,

ці той, што выгады рахуе,

ці той, што ў бессань – сквар ці золь –

да бунту заклікі друкуе,

ці той, каго гарачка паліць

і злосна з голаду каму,

ці той, што мур турэмны валіць,

ці той, што сцеражэ турму?

ЗМЕСТ

З КНІГІ «ВІТАННЕ ЖЫЦЦЯ»

Прэлюдыя. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	5
Метэор. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	6
Песня саборнікаў. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	7
Бег 1000 метраў. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	9
Скачкі з шастом. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	11
Дзяўчына з дыскам. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	12
Дужанне атлетаў. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	13
Алхімія. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	14
Падсвядомасць. <i>Пераклала Вера Бурлак</i>	15
«І». <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	16
Восень. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	17
Першы снег. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	18
Каламыйка пра прадвесне. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	19
Над вадою. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	20
Сабака й месяц. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	21
Песня бадзёрых валацуг. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	22
Актаверш. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	24
Ноч (Не хачу больш пісаць я вершаў...).	
<i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	25
Аўтабіяграфія. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	26

З КНИГІ «Тры Пярсцёнкі»

Аўтапартрэт. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	27
Тры пярсцёнкі. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	28
Элегія пра персцень песні. <i>Пераклала</i> <i>Алена Пятровіч</i>	29
Вяселле. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	34
Да маёй песні. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	35
Ранні вецер. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	36
Насустрач. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	37
Карчма. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	38
На шляху. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	39
Чаркі. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	40
Дарогі. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	41
Клёны. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	42
Да вясны. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	43
Певень. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	44
Сяло (Каровы моляцца да сонца...). <i>Пераклаў</i> <i>Георгій Ліхтаровіч</i>	45
Раство (Нарадзіўся бог на санках...). <i>Пераклаў</i> <i>Георгій Ліхтаровіч</i>	46
Зялёнае евангелле. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	47
Лес. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	48
Над кніжкаю вершаў. <i>Пераклаў Георгій</i> <i>Ліхтаровіч</i>	49
Ноч (Старонкі кнігі, лямпа, матылі-прыблуды...).	
<i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	50
Позняя гадзіна. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	51

Раніца. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	52
Страла. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	53
Супраціў. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	54
Горкая ноч. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	55
Вясна паэта. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	56
Да нас! <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	58
Заканчваючы (Заканчваючы гэтай кнігі...).	
<i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	59

3 КНІГІ «КНІГА ІЛЬВА»

Шлюб. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	60
Вясновая ноч. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	61
Чаму? <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	62
Песенька на сон. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	63
Летні вечар. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	64
Арктыка. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	65
Кола змен. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	66
Прарочы дуб. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	67
Урывак. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	68
Забытая зямля. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	69
Чырвоная кітайка <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	70
Да халодных зор. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	71

3 КНІГІ «ЗЯЛЁНАЕ ЕВАНГЕЛЛЕ»

Хмель. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	72
Малы гімн. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	73
Зязюля. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	74
Навука. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	75

Чаромхавы верш. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	76
Казань да рыбаў. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	77
Карпы. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	78
Вольхі. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	79
Зіма. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	80
Захад. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	81
Вясна. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	82
Вішні. <i>Пераклала Алена Пятровіч</i>	83
Сяло (Захрасла сонца між двух клёнаў...).	
<i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	84
Дахі <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	85
Хаты. <i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	86

З КНІГІ «РАТАЦЫІ»

Балада пра блакітную смерць. <i>Пераклала</i>	
<i>Марыя Мартысевіч</i>	87
Дно цішы. <i>Пераклала Марыя Мартысевіч</i>	89
Канцэрт з Меркурыя. <i>Пераклала</i>	
<i>Марыя Мартысевіч</i>	90
Заканчваючы (Хто ж патрабуе слоў тваіх?..).	
<i>Пераклаў Георгій Ліхтаровіч</i>	91

У серыі «Паэты планеты»,
акрамя «Вершаў» Багдана Ігара Антоньча,
таксама ёсць у продажы зборнікі такіх паэтаў, як:

Сапфо «Песні»

Франчэска Петрарка «Выбраныя песні з «Канцаньерэ»

П'ер дэ Рансар «Выбраныя вершы»

Ўільям Шэкспір «Выбраныя санеты»

Ёган Вольфганг Гётэ «Выбраная паэзія»

Габрыэла Містраль «Выбраныя вершы»

Умар Хаям «Выбраныя рубаі»

Шарль Бадлер «Выбраныя вершы»

Райнэр Марыя Рыльке «Выбраная лірыка»

Фрыдрых Гельдэрлін «Выбраная паэзія»

Генрых Гайнэ «Выбраныя вершы»

Гіём Апалінэр «Выбраная паэзія»

Эдгар По «Выбраныя вершы»

Федэрыка Гарсія Лорка «Выбранае»

Джон Кітс «Выбранае»

Рыгор Барадулін «Перавыбранае»

Дзімча Дэбляянаў «Выбранае»

Гай Валерый Катул «Выбраныя вершы»

Яраслаў Вырхліцкі «Выбраная паэзія»

Ян Каханоўскі «Выбранае»

Катры Вала «Выбраныя вершы»

Канстандзінас Кавафіс «Выбранае»

Барыс Пастарнак «Выбраная лірыка»

Аляксандр Чакс «Выбраныя вершы»

Хуан Рамон Хіменэс «Выбраная лірыка»

Юлі Таўбін «Выбранае»

Хаім Нахман Бялік «Выбраная паэзія»

Баляслаў Лесьмян «Выбраныя вершы»
Шандар Петэфі «Выбраная паэзія»
Міхай Эмінэску «Выбраная паэзія»
Ўільям Батлер Ейтс «Выбраныя вершы»
Эмілі Дыкінсан «Выбраная лірыка»
Алесь Разанаў «Перавыбранае»
Мацуа Басё «Выбраныя хайку»
Геарг Тракль «Выбранае»
Сяргій Жадан «Вершы»
Рабіндранат Тагор «Гітанджалі»
Сэсар Вальеха «Выбраныя творы»
Сігб'ёрн Обстфельдэр «Выбраная паэзія»
Томас Стэрнз Эльёт «Выбраная паэзія»
Арцюр Рэмбо «Выбранае»
Нікалоз Бараташвілі «Паэзія»
Фрыдрых Шылер «Выбраная паэзія»
Умбэрта Саба «Выбраныя вершы»
Марк Валерыі Марцыял «Выбраныя вершы»
Ўолт Ёйтмэн «Выбраная паэзія»
Візма Бэлшавіца «Выбраная лірыка»
Мікола Зэраў «Выбраная паэзія»
Адам Міцкевіч «Выбраныя вершы»
Юсцінас Марцінкявічус «Выбраная лірыка»
Бгартрыгары «Выбраныя вершы»
Эдыт Сэдэргран «Выбраная паэзія»
Ду Фу «Выбраная лірыка»
Эрлінг Кітэльсен «Выбраная лірыка»
Ўільям Блэйк «Выбранае»
Уладзімір Маякоўскі «Паэзія»
Томас Вянцава «Выбраныя вершы»
Гунар Экелёф «Выбраная лірыка»

Вільгельм Мюлер «Вибраная лірыка»
Анакрэон «Песні і фрагменты»
Энхедуанна «Сакральная паэзія»
Архілох «Вершы і фрагменты»
Срэчка Косавел «Вибраныя вершы»
Фернанду Песоа «Вибранае»
Канстанты Ільдэфанс Галчыньскі «Вибранае»
Дзмітро Паўлычка «Вибраныя вершы»
Захірыдзін Мухамад Бабур «Вибраныя творы»
Джордж Гордан Байран «Вибраная паэзія»
Джакама Леапардзі «Вибраныя песні»
Міхась Стральцоў «Вибраныя вершы»
Геарг Гайм «Вибраныя вершы»
Сьтывен Крэйн «Вибраныя вершы»
Стэйн Стэйнар «Вибраная паэзія»
Назым Хікмет «Вибраная паэзія»
Анна Ахматава «Вибраныя вершы»
Цін Уевіч «Вибраная паэзія»
Кшыштаф Каміль Бачыньскі «Вибраныя вершы»
Абу Убада аль-Бухтуры «Вибраная паэзія»
Марына Цвятаева «Вибраная лірыка»
Герыт Ахтэрберг «Вибраная лірыка»
Нагапет Кучак «Вибраныя айрэны»
Іван Бунін «Вибраная паэзія»
Поль Вэрлен «Вибраная лірыка»
Нэлі Закс «Вибраная лірыка»
Рой Кэмпбел «Вибраная паэзія»
Сальваторэ Квазімада «Вибраная лірыка»
Марыя Паўлікоўска-Яснажэўска «Вибраныя вершы»

Антоныч, Б. І.

A72 Вершы / Багдан Ігар Антоныч; пер. з украінскай. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2022. — 100 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-23-0189-3.

Багдан Ігар Антоныч (1909–1937) – украінскі паэт, празаік, перакладчык, літаратуразнаўца, «закаханы ў жыццё паганец». Праз афіцыйную забарону шырокую вядомасць яго творы атрымалі толькі ў сярэдзіне 1960-х гадоў. Але пры гэтым Антоныч зрабіў моцны ўплыў на сучасную ўкраінскую паэзію. У кнігу ўлучаны пераклады вершаў з пяці асноўных зборнікаў лірыкі паэта: прыжыццёвых «Прывітанне жыцця» (1931), «Тры пярсцёнкі» (1934), «Кніга Льва» (1936) і пасмяротных «Зялёнае евангелле», «Ратацыі» (абодва 1938).

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

ББК 84(5Укр)-5
УДК 821.161.2-1

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

Багдан Ігар Антоныч

ВЕРШЫ

Дызайн *Марціна Русеўскага*

Рэдактары *Лявон Баршчэўскі, Марыя Мартысевіч*

Адказны за выпуск *Зміцер Колас*

Падпісана ў друк 22.07.2022. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 2,21. Ум. друк. арк. 3,13.

Наклад 99 асобнікаў. Замова № .

Выдавец і паліграфічнае выкананне
індывідуальны прадпрымальнік *Зміцер Колас*.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка
друкаваных выданняў № 1/291 ад 17.04.2014.

Пр. Незалежнасці, 105-14, 220114, Мінск.